

PenSam Bank A/S

Jørgen Knudsens Vej 2

3520 Farum

CVR-nr. 13 88 46 76

Årsrapport for 2017

Ledelsesberetning

Om PenSam Bank	2
Kunder og produkter	3
Resultat, solvens og kapitalgrundlag	4
Selskabsledelse og organisation	7
Ledelse og revision	10
Ledelseshverv mv.	11

Årsregnskabet

Ledelsespåtegning	12
Den interne revisions revisionspåtegning	13
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	15
Resultatopgørelse	18
Balance	19
Egenkapitalopgørelse	20
Noter	21

Ledelsesberetning

Om PenSam Bank

Indledning

PenSam Bank's formål og rolle er at styrke PenSam's samlede værditilbud til kunder i PenSam gruppen. Kunderne er ansatte på FOA overenskomster og aftaler samt deres familier.

PenSam Bank er en internetbank, som tilbyder totalrådgivning vedrørende bankprodukter, der tilgodeser privatkunders almindelige behov for bankforretning. Hverdagens bankopgaver kan håndteres via selskabets hjemmeside og øvrige digitale løsninger.

PenSam Bank har i 2017 haft en udlånsvækst på 0,5%.

Årets samlede resultat udgør et overskud på 5,3 mio. kr. før skat mod 10,8 mio. kr. for 2016. Resultatet anses for acceptabelt.

PenSam Bank's kunder

PenSam Bank's kunder er hovedsageligt lønmodtagere ansat i kommuner, regioner og private virksomheder inden for de fagområder, som FOA tegner overenskomster for. De største faggrupper i FOA er social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter, pædagogmedhjælpere m.fl. Herudover tæller kundegruppen familie- og husstandsmedlemmer til kunder i PenSam gruppen.

Forretningsområder

PenSam Bank er en bank for privatkunder og tilbyder rådgivning om relevante bankprodukter, f.eks. forbrugs-, bil- og boliglån samt opsparingsprodukter såsom aldersopsparing og ratepension.

Bankens udlånssammensætning har i de senere år været relativ stabil. Opsparingsprodukterne i forbindelse med arbejdsmarkedspensionsordningerne er de væsentligste produkter på indlånssiden. Det væsentligste udlånsprodukt er andelsboliglån.

PenSam Bank's forretningsplan

PenSam Bank's forretningsplan er fastsat inden for rammerne af PenSam gruppens strategiske målsætninger.

Ud fra strategien for PenSam Holding er der fastlagt principper og mål for PenSam Bank. Det er et princip, at opgaver, der er outsourcet fra PenSam gruppens pensionsforretning, skal varetages, så det er en god forretning for både den enkelte og pensionskollektivet.

For bankforretningen er det et princip, at forretningen skal være rentabel og relevant. Det betyder, at de individuelle produkter skal kunne tilvejebringe en passende forrentning af egenkapitalen. Banken skal samtidig opnå en tilstrækkelig udbredelse i form af antal kunder i forhold til kundepotentialet.

PenSam Bank har på denne baggrund udarbejdet en forretningsplan og identificeret en række indsatsområder. Disse omhandler overordnet følgende hovedelementer:

- Løbende udvikling og vedligeholdelse af produkter og prissætning.
- Øget udlån igennem en effektiv og kompetent salgsorganisation.
- Fastholde fokus på effektiviseringer gennem en effektiv drift.

Der forventes på baggrund af forretningsplanen øget vækst i kundetilgang og forretningsomfang. Dette forventes afspejlet i niveauet for rente- og gebyrindtægter.

Investeringsstrategi

PenSam Bank har fortsat et indlånsoverskud og har derfor behov for at placere overskydende likviditet. Dette sker primært i stats- og realkreditobligationer. For at sikre en stabil og positiv indtjening fra obligationsbeholdningen er der valgt en forsigtig risikoprofil med kort løbetid. Formålet er at fastholde lav renterisiko og derved begrænse kursfald som følge af stigende renter. Samtidig sikrer investeringssammensætningen en dækning af likviditetskravet i forhold til LCR (Liquidity Coverage Ratio).

Kunder og produkter

Udvikling og tilpasning af produkter

PenSam gruppen ønsker at servicere kunderne bredt i forhold til deres daglige økonomi, og de skal opleve, at de får både god rådgivning og fordelagtige tilbud, der passer til deres økonomi.

For at sikre fokus på at rådgive kunderne om de mere komplicerede ting, anvender banken kredit-scoringmodeller intensivt til de mere standardiserede kreditbeslutninger.

Der fokuseres i 2018 på øget salg og tilgang af kunder. Banken vil derfor udbyde nye produkter tilegnet FOA-kunder. Salget søges øget med bl.a. overskuelige pakkeløsninger målrettet inden for hverdagsøkonomien samt bolighandel. Endvidere vil der være særlige tilbud til kunder i etableringsfasen, idet der kommer produkter tilegnet elevgruppen i FOA. For at sikre øget salg og kundetilgang i 2018 er der i 2017 ansat mere personale i kundeorienterede funktioner. Der er internt arbejdet på at styrke kompetencer generelt, både fagligt og kulturelt.

Endelig styrkes samarbejdet med FOA gennem en øget tilstedeværelse i FOA's lokalafdelinger. Herved kommer banken tættere på kunderne.

Kundetilfredshed

Banken måler årligt kundernes tilfredshed på relevante områder. Ved målingen i 2017 ses generelt en høj kundetilfredshed, som ligger væsentligt over branchens gennemsnit. Samtidig er der fastholdt et højt niveau fra 2016. Endelig ligger banken på niveau med de bedst placerede banker, hvad angår kundernes loyalitet over for banken.

Kreditkvalitet og kreditrisiko

Bankens udlån er det største aktiv i bankens balance, og en løbende vurdering og overvågning af kreditkvalitet og kreditrisici er en væsentlig del af bankdriften. Der arbejdes derfor løbende med at optimere udlåns- og kreditprocesserne.

PenSam Bank har fortsat en lav nedskrivningsprocent, hvilket vurderes som tilfredsstillende. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med, at PenSam

Bank alene er en privatkundebank og kreditboniteten af kunderne vurderes generelt positivt.

Banken har fortsat en høj koncentrationsrisiko, idet 54,6% af PenSam Bank's udlån er til andelsboliger i 2017.

Banken har fastlagt en grænse for koncentrationen og har desuden taget højde for denne ved at indregne et forventet tab i bankens solvensbehovsberegning. Bankens fastsatte grænse er ikke overskredet, og eksponeringen er uændret i forhold til 2016.

Bankens udlån er relateret til kunder i Danmark med størstedelen af udlånene i hovedstadsområdet.

Den væsentligste risiko for forøgede nedskrivninger og tab på udlån er fortsat relateret til kombinationer af stigende arbejdsløshed, stigende renter eller fallende ejendomspriser.

Resultat, solvens og kapitalgrundlag

Årets resultat før skat udgør et overskud på 5,3 mio. kr. mod 10,8 mio. kr. i 2016. Årets resultat efter skat for 2017 udgør 3,8 mio. kr.

Årets resultat er påvirket af negative kursreguleringer, indtægtsføring af lånesagsgebyrer samt nedskrivning af andelsindskud i BEC.

Egenkapitalforrentningen udgør 1,5% efter skat, hvilket anses for acceptabelt henset til realisering af bankens forretningsplan.

Resultatet for 2017 er i overensstemmelse med de forventninger, som er udmeldt i halvårsrapporten.

Bestyrelsen indstiller, at der udloddes 1,3 mio. kr. i udbytte til ejeren PenSam Holding A/S. Den resterende del af resultatet overføres til overført resultat under egenkapitalen.

Netto rente- og gebyrindtægter

Bankens netto rente- og gebyrindtægter udgør samlet 70,7 mio. kr., hvilket er 5,0 mio. kr. højere end i 2016.

Bankens renteindtægter opdeles i renteindtægter vedrørende bankdrift og renteindtægter på bankens obligationsbeholdning.

De samlede renteindtægter udgør 69,3 mio. kr., og er steget med 3,6 mio. kr. i forhold til sidste år. Udviklingen dækker over en stigning i renteindtægter vedrørende udlån på 3,9 mio. kr. samt et fald i renteindtægter vedrørende selskabets obligationsbeholdning på 0,3 mio. kr. Der er i 2017 ændret på skønnet over de lånesagsgebyrer, som skal indtægtsføres som rente. Det har påvirket renteindtægterne positivt med 2,9 mio. kr.

Nedsættelse af indlånsrenterne i 2016 har haft effekt på bankens renteudgifter i 2017. Renteudgifterne er derfor faldet fra 2,6 mio. kr. i 2016 til 2,2 mio. kr. i 2017.

Gebyrindtægter på 6,6 mio. kr. er øgede fra 5,5 mio. kr. i 2016.

Når der ses bort fra udviklingen i renteindtægterne fra obligationsbeholdningen, er bankens netto rente- og gebyrindtægter steget med 5,4 mio. kr. i forhold til 2016.

Investeringsafkast

Det samlede afkast af investeringsaktiverne udgør 4,8 mio. kr. Afkastet består af renteindtægter af obligationer på 6,9 mio. kr., og kursreguleringer på -2,1 mio. kr. Kursreguleringer på obligationer udgør -3,2 mio. kr., hvor kursregulering på aktier og valuta udgør 1,1 mio. kr. Kursreguleringen på aktier består af regulering af en aktiepost i Kinnerton Mortgage Funds PLC med underliggende risiko i en pantebrevsportefølje på 2,2 mio. kr. samt en nedskrivning på andelsindskud i BEC på -1,2 mio. kr. til 0 kr.

Udgifter til personale og administration samt andre udgifter

Udgifter til personale, drift og administration udgør 58,9 mio. kr. i 2017 mod 54,8 mio. kr. i 2016. Stigningen skyldes primært øgede udgifter til BEC samt lønninger.

Banken har en administrationsaftale med PenSam A/S om levering af administrations- og forvaltningsopgaver, som PenSam A/S leverer til PenSam Bank og de øvrige selskaber i PenSam gruppen.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender

Bankens akkumulerede nedskrivninger er fortsat på et lavt niveau. De samlede nedskrivninger udgør 25,1 mio. kr., hvoraf de individuelle nedskrivninger udgør 21,5 mio. kr. og de gruppevise nedskrivninger udgør 3,6 mio. kr.

Årets nedskrivningsprocent udgør 0,4% og er steget med 0,1%-point i forhold til 2016. Nedskrivningsprocenten er på et fortsat tilfredsstillende niveau.

Opgørelsen af de individuelle nedskrivninger er baseret på individuelle gennemgange af udlån, hvor der er identificeret risiko for tab.

De gruppevise nedskrivninger er baseret på en model, som analyserer på bankens kunder ud fra en risikoklassifikationsmodel. De samlede gruppevise nedskrivninger er i 2017 steget fra 3,2 mio. kr. til 3,6

mio. kr. Den samlede udvikling i nedskrivningerne medfører en driftspåvirkning i året på 4,3 mio. kr. Bankens indlån er steget fra 1.402,7 mio. kr. i 2016 til 1.440 mio. kr. i 2017, hvilket er en stigning på 37,6 mio. kr., idet banken har tiltrukket flere anfordringsindlån.

Udlånsporteføljen udgør 1.043,5 mio. kr. i 2017 mod 1.038,1 mio. kr. i 2016. Udviklingen er påvirket af, at salget ikke har levet op til forventningerne, hvorfor der kun er realiseret en udlånsvækst på 0,5%.

Omvendt ses en tendens til forskydning i sammensætningen af udlånsporteføljen, idet udlån til forbrug er øget i 2017 mod en tilbagegang på udlån til andelsboliger. Udlånet er tilsvarende påvirket af ændring af skøn over lånesagsgebyrerne. Dette medfører for 2017, at der indtægtsføres 2,9 mio. kr. mere som indtjening fra lånesagsgebyrer end forventet.

Bankens indlånsoverskud for 2017 udgør 396,8 mio. kr. mod 364,6 mio. kr. i 2016.

Egenkapital

Bankens egenkapital pr. 31. december 2017 udgør 252,9 mio. kr. efter overførsel af årets resultat på 3,8 mio. kr. samt udloddet udbytte på 1,3 mio. kr.

Banken er fortsat en velkonsolideret bank med en solid solvensoverdækning, hvilket også er gældende efter udlodning af foreslået udbytte.

Der henvises til afsnittet 'Solvens og kapitalforhold' samt til bankens hjemmeside, hvor risikorapporten for 2017 er tilgængelig.

Tilsynsdiamanten

Finanstilsynet identificerer som led i deres overvågning af risikoen i pengeinstitutter fem pejlemærker og har fastsat tilhørende grænseværdier. PenSam Bank overholder ultimo 2017 de fem grænseværdier i Finanstilsynets tilsynsdiamant.

Eksponeringskategorier i Tilsynsdiamanten	Tilsynsdiamantens grænseværdi	Bankens værdi 2017	Bankens værdi 2016
Summen af store eksponeringer	max. 125%	56,9%	59,8%
Udlånsvækst på årsbasis	max. 20%	0,5%	6,2%
Ejendomseksponering	max. 25%	0,0%	0,0%
Funding ratio	max. 100%	61,6%	62,8%
Likviditetsoverdækning	min. 50%	198,5%	200,2%

Solvens og kapitalforhold

Bankens individuelle solvensbehov opgøres efter "8+ metoden" med udgangspunkt i Finanstilsynets "Vejledning om tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov for kreditinstitutter" og suppleres med stress-test.

Bankens kapitalgrundlag er alene udgjort af kernekapital, dvs. aktiekapital og overført overskud.

Bankens kapitalstyring tager udgangspunkt i en målsætning om at opretholde en tilfredsstillende overdækning i forhold til solvensbehovet til at imødekomme en væsentlig forværring af de markeds- eller forretningsmæssige forhold.

Kapitalforhold	2017	2016
Samlet risikoeksponering	1.294.675	1.256.336
Kapitalgrundlagskrav 8% af samlet risikoeksponering	103.574	100.507
Kapitalprocent	19,5%	19,9%
Kapitalgrundlag	252.986	250.463
Solvensbehov	10,2%	10,0%

Specifikation af solvensbehov:

8% krav	8,0%	8,0%
8+ tillæg	<u>0,9%</u>	<u>1,3%</u>
Individuelt solvensbehov	8,9%	9,3%
Kapitalbevaringsbuffer	<u>1,3%</u>	<u>0,6%</u>
Samlet kapitalkrav	10,2%	10,0%

Banken udarbejder årligt en risikorapport, som beskriver ovenstående emner. Der henvises til www.pensam.dk/supplerendeoplysninger.

Usikkerhed ved indregning og måling

Ved udarbejdelse af årsrapporten foretages der i forbindelse med indregning og måling af visse regnskabsposter en vurdering, som omfatter skøn, og som er behæftet med usikkerhed.

Usikkerhederne ved indregning og måling vedrører i PenSam Bank primært værdiansættelse af udlån og herunder vurdering af nedskrivninger på udlån.

Der henvises til afsnittet 'Regnskabsmæssige skøn' under 'Anvendt regnskabspraksis', hvor der er foretaget en særskilt beskrivelse af principper og metoder for fastsættelse af værdierne på regnskabsposter, hvor der er usikkerhed ved indregning og måling.

Kommende lovgivning

IFRS 9 Finansielle kontrakter:

Implementeres i de danske regnskabsregler i 2018.

For bankens udlån medfører det, at der skal foretages beregning af nedskrivning på hvert udlån i hele udlånets levetid fra tidspunktet for udlånets første indregning i balancen. Dette er i modsætning til reglerne i dag, hvor der beregnes nedskrivning på et udlån, såfremt der konstateres objektiv indikation på værdiforringelse. Man går således fra konstaterede tab til forventede tab.

Der er i EU aftalt en kompromistekst, som indeholder regler for en overgangsordning. Overgangsordningen har til formål at afbøde den negative effekt på kapitalgrundlaget af overgangen til IFRS 9. Kompromisteksten kan benyttes af banker, der aflægger regnskab i henhold til Regnskabsbekendtgørelsen.

Overgangsordningen giver mulighed for at beregne et tillæg til den egentlige kernekapital, svarende til effekten af IFRS 9 ganget med en faktor, der nedtrappes over en 5-årig indfasningsperiode.

Banken vil ikke benytte overgangsordningen.

NEP krav:

Kravet til nedskrivningsegne passiver (NEP-kravet) fastsættes årligt af Finanstilsynet.

NEP-kravet skal indføres over de næste fem år med start d. 1. januar 2019. Pr. 1. januar 2023 skal NEP-kravet være fuldt indfaset.

Finanstilsynet har fastsat NEP-kravet for PenSam Bank, ifølge hvilket NEP-kravet udgør 11,7% af PenSam Banks samlede forpligtelser og kapitalgrundlag svarende til 15,6% af de risikovægtede eksponeringer. NEP-kravet består af det opgjorte solvensbehov, det kombinerede kapitalbufferkrav samt et NEP-tillæg.

NEP-tillægget består af et tabsabsorberingstillæg samt et rekapitaliseringsbeløb og er fastsat til 3,75% af bankens risikovægtede eksponeringer.

Begivenheder efter balancedagen

Der er i tiden fra 31. december 2017 til årsrapportens underskrivelse ikke indtruffet forhold, som efter ledelsens opfattelse har væsentlig påvirkning på bankens økonomiske stilling.

Forventninger til 2018

Der forventes i 2018 et forbedret resultat af bankdriften som følge af stigende rente- og gebyrindtægter. Omkostningerne forventes at stige beskedent i forhold til 2017.

Udvikling i renteniveauet kan på kort sigt påvirke investeringsafkastet grundet bankens obligationsbeholdning. Det er dog forventningen, at renten i 2018 forbliver på et lavt niveau.

Effekten af implementeringen af IFRS 9 Finansielle kontrakter i de danske regnskabsregler indregnes pr. 1. januar 2018 via postering direkte på egenkapitalen, da der er tale om en ændring i regnskabspraksis. Nedskrivningerne forventes øget med 11% i forhold til niveauet ultimo 2017 svarende til 2,8 mio. kr.

Selskabsledelse og organisation

Anbefalinger for god selskabsledelse

God selskabsledelse skaber værdi for banken og medvirker til at forbedre selskabets forretning til fordel for vores kunder og ejere.

PenSam Bank forholder sig derfor løbende til de gældende danske anbefalinger fra Komiteen for god selskabsledelse og til det af Finansrådets udarbejdede ledelseskodex. De anbefalinger, som giver mening og skaber værdi for PenSam Bank, anvendes som elementer i ledelsen af banken.

En samlet redegørelse kan findes på PenSam's hjemmeside www.pensam.dk/godselskabsledelse.

Ledelsen i PenSam Bank er todelt og består af en bestyrelse og en direktion.

Bestyrelse

Bestyrelsen består af fire medlemmer, som alle er valgt af generalforsamlingen. Bestyrelsesmedlemmerne vælges for en periode på et år. Bestyrelsen har afholdt 10 møder i 2017.

Der har ikke været ændringer i bestyrelsen i 2017.

Bestyrelsen fastlægger forretningsmodellen og den overordnede strategi for banken. Samtidig har bestyrelsen ansvaret for at ansætte en direktion samt at føre tilsyn med, at direktionen varetager sine opgaver tilfredsstillende.

Bestyrelsen vurderer løbende, om der er behov for at styrke bestyrelsesmedlemmernes samlede kompetencer, så bestyrelsen til enhver tid er i stand til at varetage bestyrelsesopgaverne på kvalificeret og ansvarlig vis.

I den forbindelse gennemfører bestyrelsen årligt en selvevaluering af kompetencer og samarbejde, ligesom der foretages en årlig evaluering af bestyrelsens samarbejde med direktionen.

Kønsmæssig sammensætning

Bestyrelsen har fokus på at sikre de nødvendige kompetencer ved bestyrelsens sammensætning.

Den kønsmæssige fordeling i bestyrelsen udgør pr. 31. december 2017 to kvinder og to mænd og opfylder dermed kravet om repræsentation af begge køn. Bestyrelsen har derfor ikke på nuværende tidspunkt opstillet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn.

Bestyrelsen har besluttet, at der ikke udarbejdes en politik for den kønsmæssige sammensætning på de øvrige ledelsesniveauer, da der er under 50 ansatte i selskabet.

Direktion

Direktionen består af adm. direktør Torsten Fels efter at direktør Benny Buchardt Andersen er fratrukket sin stilling i august 2017. Direktionen har tillige direktions- og bestyrelsesposter i andre selskaber i PenSam gruppen, jf. oplysningerne om 'Ledelses-hverv mv.'

Direktionen skal følge de politikker, retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Direktionens ansvar omfatter implementering af den af bestyrelsen fastlagte strategi, virksomhedens organisation og fordeling af ressourcer samt løbende rapportering om finansielle forhold til bestyrelsen.

Bestyrelsen fastlægger direktionens aflønning og fører løbende tilsyn med dens indsats.

Selskabets ledelse udgøres desuden af forretningsdirektør Niclas Gaard, der tiltrådte i august 2017.

Revisionsudvalg

Revisionsudvalget skal fremme god selskabsledelse, øge kvaliteten af regnskabsaflæggelsen og overvåge driftsmæssige og finansielle risici.

Bestyrelsen har i henhold til lovgivningen om revisionsudvalg besluttet, at der ikke etableres et særskilt revisionsudvalg efter, at kravet om revisionsudvalg er ophævet, men at den samlede bestyrelse vil varetage revisionsudvalgets opgaver.

Revision

Bankens regnskabsaflæggelse og de interne kontroller, som er forbundet med den finansielle rapportering, revideres af en uafhængig, ekstern revisor, som er valgt på bankens ordinære generalforsamling. Den eksterne revisor varetager aktionærens og offentlighedens interesser og aflægger rapport til bestyrelsen gennem en skriftlig revisionsprotokol. Den eksterne revisor afgiver en påtegning på bankens årsrapport.

Bankens interne revision reviderer regelmæssigt bankens forretningsgange og interne kontroller for at vurdere kvaliteten og hensigtsmæssigheden heraf. Den interne revisionschef afgiver ligeledes en påtegning på bankens årsrapport. Revisionschefen refererer direkte til bankens bestyrelse. Der er seks ansatte i Intern Revision, som tillige varetager revisionen af PenSam gruppens øvrige virksomheder.

Whistleblowerordning

PenSam har etableret en whistleblowerordning. For at understrege uafhængigheden og bedst muligt at sikre anonymitet for en mulig whistleblower har bestyrelserne i PenSam valgt, at whistleblowerordningen skal varetages af en ekstern part.

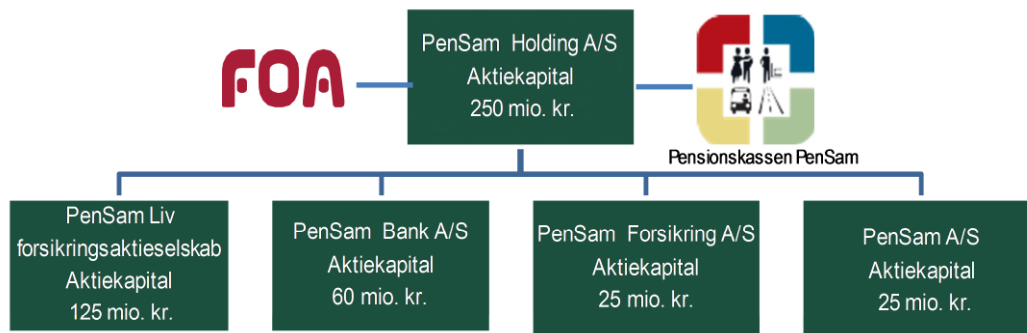
Der har ikke været indberetninger under whistleblowerordningen i 2017.

Organisation

PenSam Bank er et 100% ejet datterselskab af PenSam Holding A/S. Banken indgår i PenSam gruppen, der har hovedsæde i Farum.

Koncernstrukturen fremgår af figuren nedenfor.

PenSam Bank har 23 ansatte.

Aflønningspolitik

Bestyrelsen for selskabet har vedtaget en aflønningspolitik i overensstemmelse med bekendtgørelse om lønpolitik samt oplysningsforpligtelser, som omfatter bestyrelse, direktion samt øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på selskabets risikoprofil. Lønpolitikken kan ses på www.pensam.dk/loenpolitikker.

Selskabet har outsourcet en del af administrationen til PenSam A/S, som er en helejet dattervirksomhed i PenSam Holding koncernen.

Vederlag til bestyrelse, direktion samt øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på selskabets risikoprofil, fremgår af note 7.

Intern kontrol og risikostyring ved regnskabsaflæggelsen

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for bankens interne kontrol og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflæggelsen. Den interne kontrol og risikostyring er tilrettelagt, således at halvårs- og årsrapporten aflægges i overensstemmelse med lovgivningens krav og sikrer, at væsentlige fejl og uregelmæssigheder i regnskabsaflæggelsen forebygges eller opdages og korrigeres.

Kontrolmiljø

De væsentlige elementer i kontrolmiljøet er en hensigtsmæssig organisation, herunder behørig funktionsadskillelse samt interne politikker, forretningsgange samt procedurer.

Risikovurdering

Der foretages løbende en vurdering af de regnskabsområder og processer, som danner grundlag for regnskabsaflæggelsen. Vurderingen foretages med henblik på at identificere områder, hvor risikoen for fejl er særlig stor som følge af, at oplysningerne er baseret på skøn, eller er forbundet med manuelle eller komplekse processer.

Kontrolaktiviteter

Formålet med de etablerede kontrolaktiviteter er at forhindre, opdage og korrigere eventuelle væsentlige fejl og uregelmæssigheder i de data, som danner grundlag for regnskabsaflæggelsen, således at risikoen for fejl i halvårs- og årsrapporterne reduceres til et acceptabelt niveau.

Kontrollerne omfatter bl.a. attestationer, afstemninger, analyser, funktionsadskillelse samt generelle IT-kontroller.

Overvågning og rapportering

Banken anvender systemer og manuelle ressourcer til at overvåge de data, der danner grundlag for den økonomiske rapportering. Eventuelle svagheder og væsentlige fejl korrigeres øjeblikkeligt, og rapporteres til bankens hændelsesopsamling for operationelle risici.

Samfundsansvar

Bankens primære ansvarsområde er at sikre fleksible standardprodukter til vores kunder, samtidig med at der skabes et så højt muligt afkast til vores ejere med så lille risiko som muligt.

Samfundsansvar indgår som en naturlig del af driften og udviklingen af forretningsområderne i banken. PenSam Bank ønsker at forvalte det ansvar bedst muligt i respekt for kundernes behov og for kundernes penge.

Bankens samfundsansvar er nedskrevet i en samlet politik for hele PenSam Holding koncernen. Samfundsansvar er beskrevet i koncernregnskabet, og der henvises til afsnittet herom i årsrapporten for PenSam Holding A/S.

Ledelse og revision

Direktion

Adm. direktør Torsten Fels

Bestyrelse

Forbunds næstformand Mona Striib (formand)

Direktør Per Hviid (næstformand)

Director Sune Visti Petersen

Business Catalyst Pernille Thorslund

Ekstern revision

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR.nr. 33 77 12 31

Strandvejen 44, 2900 Hellerup

Intern revision

Revisionschef Palle Mortensen

Øvrig ledelse

Niclas Gaard, Forretningsdirektør

Peter Østergaard, Finansdirektør

Claus Jørgensen, Investeringsdirektør

Jonas Stubkjær, Kundedirektør

Thomas Axen, IT direktør

Rikke Vad Brandt, Underdirektør for Forretnings-
udvikling

Marie Bender Foltmann, Underdirektør for Ledelse
og Kommunikation

Lars Lindequist Dannow, Underdirektør for HR

Ledelseshverv mv.

Direktion

Torsten Fels, født 1959

Indtrådt i direktionen den 1. januar 2013.

Adm. direktør i PenSam Bank A/S, PenSam Liv forsikringsaktieselskab, PenSam Forsikring A/S, Pensionskassen PenSam og PenSam Holding A/S.

Øvrige bestyrelses- og organisationsposter

PenSam A/S (formand).

Benny Buchardt Andersen, født 1969

Fratrådt 18. august 2017.

Bestyrelse

Mona Striib, født 1961 (formand)

Forbunds næstformand i FOA.

Indtrådt i bestyrelsen den 21. april 2005. Valgperioden udløber april 2018.

Øvrige bestyrelses- og organisationsposter

FOA's hovedbestyrelse, LO's hovedbestyrelse, Forhandlingsfællesskabets bestyrelse og forhandlingsudvalg, PenSam Liv forsikringsaktieselskab, PenSam Forsikring A/S (formand) samt PenSam Holding A/S.

Per Hviid, født 1965 (næstformand)

Direktør.

Indtrådt i bestyrelsen 23. januar 2013. Valgperioden udløber april 2018.

Øvrige bestyrelses- og organisationsposter

Bestyrelsesmedlem i PenSam Holding A/S.

Sune Visti Petersen, født 1964

Director i Petersen Ideas Ltd (ejerandel 100%) og Hopp Tech Ltd (ejerandel 33%).

Indtrådt i bestyrelsen 23. januar 2013. Valgperioden udløber april 2018.

Pernille Thorslund, født 1974

Business Catalyst.

Indtrådt i bestyrelsen 24. november 2014. Valgperioden udløber april 2018.

Øvrige bestyrelses- og organisationsposter

Direktør i YellowMind (ejerandel 100%), Thorslund af 23. juni 2016 IVS (ejerandel 100%) samt bestyrelsesmedlem i Nice Hair ApS.

Eksponeringer mv.

Selskabet har ikke eksponeringer med og sikkerhedsstillelser fra bestyrelsesmedlemmer og direktører eller med selskaber, hvori de nævnte personer er direktører eller bestyrelsesmedlemmer.

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har i dag behandlet og godkendt årsrapporten for PenSam Bank A/S for regnskabsåret 2017.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af bankens aktiver, passiver og økonomiske forhold pr. 31. december 2017 samt af resultatet af bankens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar til 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i bankens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som banken kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Farum, den 23. februar 2018

Direktion

Torsten Fels

Bestyrelse

Mona Striib, formand

Per Hviid, næstformand

Sune Visti Petersen

Pernille Thorslund

Den interne revisions revisionspåtegning

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for PenSam Bank A/S giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med Lov om finansiell virksomhed.

Det er tillige vores opfattelse, at de etablerede forretningsgange og interne kontrolprocedurer, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod selskabets rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici, fungerer tilfredsstillende.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

PenSam Bank A/S' årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse

med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Lov om finansiell virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Den udførte revision

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision. Dette kræver, at vi planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at regnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vores revision har omfattet alle væsentlige og risikofyldte områder og er udført i henhold til den arbejdsdeling, der er aftalt med ekstern revision.

Revisionen er planlagt og udført således, at vi har vurderet de forretningsgange og interne kontrolprocedurer, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod selskabets rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici.

En revision omfatter udførelse af revisions handlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i regnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisions handlinger, der er passende efter omstændighederne. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, og om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Farum, den 23. februar 2018

Palle Mortensen
Revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i PenSam Bank A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

PenSam Bank A/S' årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for PenSam Bank A/S for regnskabsåret 2012. Vi er genvælgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 6 år frem til og med regnskabsåret 2017.

Centralt forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen	Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen
Nedskrivning på udlån Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger. Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de tab, der forventes at være på udlån pr. balancedatoen på baggrund af indtrufne begivenheder. Vurdering af nedskrivningsbehov foretages på alle udlån ved ledelsens individuelle vurderinger samt ved gruppevis vurdering på alle udlån uden nedskrivninger. Den gruppevise vurdering foretages med udgangspunkt i en ratingmodel. Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.	Vi gennemgik og vurderede de af selskabet tilrettelagte forretningsgange for kreditgivning og bankens procedurer for vurdering af objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), herunder rettidig identifikation. Vi gennemgik og vurderede endvidere om nedskrivninger beregnes i overensstemmelse med regnskabsbestemmelserne. Vi vurderede og testede stikprøvevist de af ledelsen anvendte principper ved måling af de sikkerhedsværdier, der indgår i nedskrivningsberegninger på udlån med OIV. Med baggrund i den samlede eksponering mod kunder (både udlån, garantier og finansielle rammer) udvalgte vi en stikprøve af selskabets eksponeringer, herunder

<p>Vores revision fokuserede på følgende områder af nedskrivninger: Selskabets forretningsgange for at sikre fuldstændigheden i registreringen af udlån med indikation for værdiforringelse (OIV). Væsentlige forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af sikkerhedsværdier Selskabets opgørelse af gruppevise nedskrivninger.</p> <p>Der henvises til omtale af "Regnskabsmæssige skøn og usikkerhed ved indregning og måling" i note 1 samt note 21 om beskrivelse af selskabets kreditrisici.</p>	<p>rettet mod udlån til andelsboliger, der udgør en væsentlig del af det samlede udlån. For individuelt nedskrevne udlån testede vi, om der var sket rettidig identifikation og registrering af OIV. Vi vurderede også, om udlån uden OIV registrering havde tegn på OIV. På udlån registreret med OIV vurderede vi selskabets værdiansættelse af sikkerhederne og de øvrige fremtidige betalingsstrømme, der indgår i nedskrivningsberegningerne. Vi udfordrede ledelsens forudsætninger og estimater. Vi gennemgik selskabets opgørelse af gruppevise nedskrivninger og udfordrede de ledelsesmæssige skøn ud fra vores kendskab til porteføljen og de aktuelle konjunkturer.</p>
--	---

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen. Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen. I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed. Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstem-

melse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlingerne som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risi-

koen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrøren-

de uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, den 23. februar 2018
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Erik Stener Jørgensen
Statsautoriseret revisor
mne9947

Per Rolf Larssen
Statsautoriseret revisor
mne24822

Resultatopgørelse

1. januar - 31. december

I t.kr.

Note		2017	2016
3	Renteindtægter	69.338	65.746
4	Renteudgifter	-2.481	-2.619
	<i>Netto renteindtægter</i>	<i>66.857</i>	<i>63.127</i>
5	Gebyrer og provisionsindtægter	6.627	5.451
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-2.746	-2.873
	<i>Netto rente- og gebyrindtægter</i>	<i>70.738</i>	<i>65.704</i>
6	Kursreguleringer	-2.139	2.777
7	Udgifter til personale og administration	-58.898	-54.779
	Andre driftsudgifter	-15	-15
	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	-4.358	-2.918
	Resultat før skat	5.328	10.770
8	Skat	-1.485	-2.386
	Årets resultat	3.843	8.384
	Totalindkomstopgørelse		
	Årets resultat	3.843	8.384
	Anden totalindkomst	0	0
	Årets totalindkomst	3.843	8.384
	Forslag til resultatdisponering		
	Forslået udbytte for regnskabsåret	1.320	345
	Overført resultat	2.523	8.039
	Disponeret, i alt	3.843	8.384

Balance pr. 31. december

I t.kr.

Aktiver

Note		31.12.2017	31.12.2016
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	49.223	48.529
9	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	80.693	79.831
	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.043.516	1.038.127
10	Obligationer til dagsværdi	411.887	386.066
	Aktier mv.	29.092	35.714
11	Aktiver tilknyttet puljeordninger	49.686	34.903
8	Udsudte skatteaktiver	2.882	1.342
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	3.567	2.202
	Andre aktiver	41.169	41.994
	Aktiver, i alt	1.711.715	1.668.707

Passiver

Note		31.12.2017	31.12.2016
12	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	11.933	9.836
13	Indlån og anden gæld	1.440.326	1.402.714
	Andre passiver	5.119	5.323
	Gæld, i alt	1.457.378	1.417.874
	Hensatte forpligtelser, i alt	30	26
14	Aktiekapital	60.000	60.000
	Overført resultat	192.986	190.463
	Foreslået udbytte for regnskabet	1.320	345
	Egenkapital, i alt	254.306	250.808
	Passiver, i alt	1.711.715	1.668.707

Øvrige noter

- 1 Anvendt regnskabspraksis
- 2 Femårsoversigt
- 15 Eventualforpligtelser
- 16 - 21 Øvrige noter

Egenkapitaloppgørelse

I t.kr.

Egenkapital	Aktiekapital	Overført resultat	Foreslået udbytte	Egenkapital i alt
Saldo 1. januar 2017	60.000	190.463	345	250.808
Udbetalt udbytte	-	-	-345	-345
Årets resultat	-	3.843		3.843
Foreslået udbytte		-1.320	1.320	0
Anden totalindkomst	-	-	-	-
<i>Årets totalindkomst</i>	-	2.523	1.320	3.843
Saldo 31. december 2017	60.000	192.986	1.320	254.306
Saldo 1. januar 2016	60.000	182.424	1.135	243.559
Udbetalt udbytte	-	-	-1.135	-1.135
Årets resultat	-	8.384		8.384
Foreslået udbytte		-345	345	0
Anden totalindkomst	-	-	-	-
<i>Årets totalindkomst</i>	-	8.039	345	8.384
Saldo 31. december 2016	60.000	190.463	345	250.808

Noter

NOTE 1

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for selskabet er aflagt i overensstemmelse med reglerne i Lov om finansiel virksomhed og Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2016. Der er foretaget tilpasninger af sproglig karakter for at sikre en mere præcis beskrivelse af praksis.

Beløb i resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter er oplyst i t. kr. medmindre andet er oplyst.

Sumtotaler i regnskabet er udregnet på baggrund af de faktiske tal, efterregning af sumtotalerne vil derfor i visse tilfælde medføre afrundingsdifferencer.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at de fremtidige økonomiske fordele vil tilfalde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening.

Indregning af finansielle og afledte finansielle instrumenter sker på afregningsdagen.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris, der for finansielle instrumenter svarer til dagsværdi. Måling efter første indregning sker som beskrevet under de enkelte regnskabsposter.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at de fremtidige økonomiske fordele vil tilfalde banken, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Regnskabsmæssige skøn samt usikkerheder ved indregning og måling

Ved udarbejdelse af årsregnskabet har ledelsen foretaget en række skøn og vurderinger. Ledelsens skøn og vurderinger vedrørende fremtidige begivenheder har indvirkning på indregning og måling af visse aktiver og forpligtelser og dermed resultatet i året og i de kommende år. Disse skøn foretaget af ledelsen er i overensstemmelse med regnskabspraksis og er foretaget på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

De regnskabsmæssige skøn er baseret på forudsætninger, som kan vise sig at være ufuldstændige, ligesom uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Derfor vil andre kunne komme frem til alternative værdier og resultater.

De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med opgørelse af den regnskabsmæssige værdi af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsregnskabet for 2017, er de samme som ved udarbejdelse af årsregnskabet året før.

For PenSam Bank er skøn i væsentligt omfang relateret til værdiansættelsen af udlån og herunder særligt nedskrivninger på udlån. Nedskrivningerne på udlån består af individuelle og gruppevis nedskrivninger.

Selskabet har ændret på skønnet over indregnet lånesagsgebyrer. Dette er sket på baggrund af overgang til en systembaseret beregning af lånesagsgebyrerne. Det giver i 2017 en indtægt på 2,9 mio. kr.

Der er ikke ændret i metoder for måling af regnskabsposter, hvor værdiansættelsen er baseret på ledelsens skøn og vurderinger.

Omregning af transaktioner i fremmed valuta

Regnskabet er præsenteret i danske kroner. Alle balanceposter i fremmed valuta, det vil sige aktiver og passiver samt ikke-balanceførte poster, omregnes til danske kroner efter Danmarks Nationalbanks

offentliggjorte valutakurser på balancedagen. Indtægter og udgifter i fremmed valuta omregnes efter de på transaktionstidspunktet gældende kurser.

Realiserede og urealiserede valutakursavancer og -tab medtages i resultatopgørelsen under 'Kursreguleringer'.

Resultatopgørelse

Renter mv.

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Stiftelsesprovision og andre gebyrer, som udgør en integreret del af etableringen af et udlån, indregnes i resultatopgørelsen tilbagediskonteret over løbetiden med den effektive rente for det pågældende lån. Terminspræmier, som hidrører fra forskellen mellem spotkursen og terminskursen på terminshandler, periodiseres ligeledes, og føres uanset fortegn under posten 'Øvrige renteindtægter'.

Udbytter

Aktieudbytter indtægtsføres, når de modtages.

Gebyrer og provisioner

Gebyrer og provisioner, som ikke vedrører etablering af udlån, medtages i regnskabet, når de tilskrives.

Kursreguleringer

Kursreguleringer af obligationer og aktier består af forskellen mellem den bogførte værdi primo - eller transaktionsværdien for aktiver anskaffet i regnskabsåret - og værdien på opgørelsesdagen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager, sociale omkostninger samt pensioner mv. til bankens personale.

Administrationsomkostninger omfatter omkostninger til distribution, salg, reklame, it mv.

Banken har alene indgået aftale om bidragsbaserede pensionsordninger for sine ansatte. Ud over indbetaling af faste bidrag til en pensionsordning har banken ikke yderligere forpligtelser til betaling af pensionsydelse.

Af- og nedskrivninger på materielle aktiver

Af- og nedskrivninger på materielle aktiver indeholder årets af- og nedskrivninger.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter omfatter bankens andel af lov-mæssige udgifter til Garantifonden for Indskydere og Investorer.

Nedskrivninger på udlån mv.

De individuelle nedskrivninger er baseret på opgørelse af nutidsværdien af de forventede fremtidige pengestrømme. Pengestrømmene vurderes baseret på individuelle økonomiske forhold for vores privatkunder. Herudover vurderes særligt indkomst- og formueforhold samt sikkerhedsstillelser.

For bankens udlån vurderes løbende, hvorvidt der foreligger en objektiv indikation for værdiforringelse.

Der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse af udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder.
- Låntager har begået kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter.
- Der er ydet lempelse i lånevilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder.
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Bankens udlån er opdelt i kreditrisikogrupper med ensartede karakteristika samt udlån, som banken vurderer individuelt. Kreditrisikogrupperne, som er baseret på udlånstype samt den eventuelt stillede sikkerhed, underkastes løbende en kritisk vurdering med henblik på at afdække, om der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse. De individuelle udlån vurderes hver for sig.

Nedskrivningsbehov opgøres individuelt, når der på individuelt niveau er en objektiv indikation for værdiforringelse.

Individuelt vurderede udlån, som ikke er nedskrevet, samt øvrige udlån vurderes herefter gruppevist. Nedskrivningen for porteføljen beregnes i en

model, hvor kunderne inddeles i homogene risikoklasser ved beregningen af de gruppevise nedskrivninger.

Såfremt der for en portefølje er objektiv indikation for værdiforringelse, foretages nedskrivningstest, hvor de forventede fremtidige betalinger estimeres på basis af de historiske tabserfaringer korrigeret for aktuelle forhold.

Ud over individuelle nedskrivninger foretages der en vurdering af de gruppevise nedskrivninger. Vurderingen heraf er baseret på en model for kreditscore og en tilhørende sandsynlighed for misligholdelse (PD – sandsynlighed for misligholdelse/possibility of default). Der foretages gruppevis nedskrivning på eksponeringsniveau, når kundens aktuelle PD er større end på tidspunktet for eksponeringens indgåelse, svarende til stigningen i PD.

Derudover vil den gruppevise nedskrivning afhænge af den forventede tabsprocent i tilfælde af misligholdelse for den pågældende eksponeringstype. Både kreditscore og PD er baseret på historiske data og faktiske observerbare data.

Skat

Skat af årets resultat, der består af årets aktuelle skat, forskydninger i udskudt skat samt eventuelle reguleringer til tidligere år, indregnes i resultatopgørelsen. Betalbar skat og udskudt skat indregnes under gældsforpligtelser eller aktuelle skatteaktiver.

Moderselskabet PenSam Holding fungerer som skattemæssigt administrationsselskab. Den samlede skat af PenSam gruppens selskabers skattepligtige indkomster betales af PenSam Holding. Skatteeffekten af sambeskatningen i PenSam gruppen fordeles til de enkelte selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster. De sambeskattede selskaber indgår i acontoskatteordningen.

Anden totalindkomst

Selskabet har valgt at præsentere totalindkomsten som en samlet opgørelse i forlængelse af resultatopgørelsen benævnt 'Totalindkomstopgørelse'. Selskabet har på nuværende tidspunkt ingen poster, som indregnes under anden totalindkomst.

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Regnskabsposterne omfatter anfordringstilgodehavender og tidsinds kud hos centralbanker og kreditinstitutter og måles til nominel værdi.

Udlån

Lån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger. Amortiseret kostpris opgøres som lånets nominelle værdi med fradrag af de endnu ikke forfaldne modtagne gebyrer og provisioner samt tillæg af de endnu ikke forfaldne transaktionsomkostninger, som er direkte forbundet med etableringen af eksponeringen.

Banken medtager alene væsentlige transaktionsomkostninger ved opgørelse af amortiseret kostpris. Det er derfor alene det opkrævede lånesagsgebyr, som medtages ved beregningen, hvorefter lånesagsgebyret indtægtsføres over lånets løbetid ved brug af den effektive rentesats, som lånet havde ved etableringen.

Obligationer og aktier

Obligationer og aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien af noterede obligationer og aktier opgøres med udgangspunkt i den officielle lukkekurs på balancedagen. Hvis en officiel lukkekurs ikke findes, anvendes den officielle børskurs.

Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer måles dog til nutidsværdien af udtrækningsbeløbet.

Bankens øvrige aktier, der udgør en ubetydelig andel af de samlede aktier, måles til en skønnet dagsværdi baseret på indre værdi under hensyntagen til, hvad salgsprisen skønnes at ville være i en handel mellem uafhængige parter.

Aktiver tilknyttet puljeordninger og indlån i puljeordninger

Aktiver, som kundernes opsparing er placeret i, måles til dagsværdi og placeres under 'Aktiver tilknyttet puljeordninger'. Tilsvarende placeres kundernes indlån under 'Særlige indlån'. Indlånene måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Udskudte skatteaktiver/forpligtelser

Udskudt skat opgøres og indregnes ud fra gældsmoden på alle midlertidige forskelle mellem regn-

skabs- og skattemæssige værdier på aktiver og forpligtelser. Udskudt skat indregnes i balancen under posterne 'Udskudte skatteaktiver' og 'Udskudte skatteforpligtelser' på grundlag af gældende skattesatser.

Skatteaktiver vedrørende uudnyttede underskud og skattefradrag indeholdes alene i udskudt skat, hvis det er sandsynligt, at sådanne underskud og skattefradrag kan udnyttes under hensyntagen til, at selskabet indgår i en sambeskatning.

Andre aktiver

Andre aktiver består primært af indskudt medlemskapital i BEC, som måles til nominel værdi, idet banken ved udtræden af medlemskabet uden foreningens ophør alene vil få udbetalt det indskudte beløb. Ved foreningens ophør fordeles den indskudte kapital efter de tilbageværende medlemmers seneste tre års omsætning.

Andre aktiver består af tilgodehavende obligationsrenter, som beregnes med udgangspunkt i kuponrente og terminsdato og medtages til nominel værdi. Tilgodehavende renter i udenlandsk valuta omregnes til nominel værdi i danske kroner efter valutakurser på opgørelsesdatoen.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker indregnes ved låneoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af eventuelle transaktionsomkostninger. Efterfølgende sker måling til amortiseret kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter gæld til privatkunder. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver udgøres primært af gæld til kreditorer og måles til nominel værdi. Uudnyttede kreditter indregnes ikke i bankens forpligtelser.

Afledte finansielle forpligtelser

Afledte finansielle forpligtelser måles til dagsværdi, der opgøres som forskellen mellem den aftalte terminskurs og terminskursen på balancedagen. Posten omfatter markedsværdien af uafviklede fonds- og valutaterminsforretninger. Markedsværdierne

opgøres brutto forretning for forretning, og positive markedsværdier føres under 'Andre aktiver', mens negative markedsværdier føres under 'Andre passiver'.

Foreslået udbytte

Udbytte, der forventes udbetalt for året, vises som en særskilt post under egenkapitalen. Foreslået udbytte indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelsen på generalforsamlingen.

Nøgletal

Selskabets nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

NOTE 2**Femårsoversigt**

Resultatopgørelse	2017	2016	2015	2014	2013
Renteindtægter	69.338	65.746	65.917	71.233	77.013
Renteudgifter	-2.481	-2.619	-2.884	-4.966	-9.852
<i>Netto renteindtægter</i>	66.857	63.127	63.033	66.267	67.161
Udbytte af aktier mv.	0	0	0	3	3
Gebyrer og provisionsindtægter	6.627	5.451	4.851	3.128	2.598
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-2.746	-2.874	-2.636	-2.246	-2.184
<i>Netto rente- og gebyrindtægter</i>	70.738	65.704	65.248	67.152	67.578
Kursreguleringer	-2.139	2.777	-3.459	-6.599	-12.510
Udgifter til personale og administration	-58.898	-54.779	-53.896	-62.407	-60.175
Afskrivninger	0	0	0	-35	-82
Andre driftsudgifter	-15	-15	-2.095	-4.246	-5.692
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	-4.358	-2.918	-1.525	-4.675	-5.094
<i>Resultat før skat</i>	5.328	10.770	4.273	-10.810	-15.975
Skat	-1.485	-2.386	-1.032	2.553	3.236
<i>Årets resultat / Årets totalindkomst</i>	3.843	8.384	3.241	-8.257	-12.739

Balance	2017	2016	2015	2014	2013
Aktiver, i alt	1.711.715	1.668.707	1.630.675	1.564.259	1.981.133
Udlån	1.043.516	1.038.127	977.950	875.553	860.705
Obligationer	411.887	386.066	417.661	475.064	915.323
Aktier mv.	29.092	35.714	43.143	46.115	48.277
Indlån	1.440.326	1.402.714	1.370.546	1.306.929	1.708.980
Aktiekapital	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Egenkapital	254.306	250.808	243.559	241.258	250.885
Forretningsomfang (indlån + udlån)	2.483.842	2.440.841	2.348.496	2.182.482	2.569.685
Indre værdi pr. 100 kr. aktie	424	418	406	402	418

NOTE 2 (FORTSAT)

Nøgletal	2017	2016	2015	2014	2013
Solvens og kernekapital					
Egentlig kernekapitalprocent	19,5	19,9	20,8	22,2	20,9
Kapitalprocent	19,5	19,9	20,8	22,2	20,9
Indtjening					
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	2,1	4,4	1,8	-4,4	-6,2
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	1,5	3,3	1,3	-3,4	-4,9
Indtjening pr. omkostningskrone	1,1	1,2	1,1	0,8	0,8
Afkastningsgrad (pct.)	0,2	0,5	0,2	-0,5	-0,6
Markedsrisiko					
Renterisiko (pct.)	4,5	4,8	4,5	4,5	3,7
Valutaposition (pct.)	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Likviditet					
Udlån plus nedskrivninger i forhold til indlån (pct.)	74,2	75,6	72,8	68,8	51,5
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet (pct.)	198,5	201,0	224,7	271,7	457,7
LCR (pct.)	543,4	589,5	274,7	-	-
Kreditrisiko					
Summen af store eksponeringer (pct.)	56,9	59,8	31,9	32,6	28,0
Årets nedskrivningsprocent	0,4	0,3	0,1	0,5	0,6
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,1	1,9	1,9	2,5	2,1
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	1,4	1,3	1,2	1,6	1,5
Udlån i forhold til egenkapital (antal gange)	4,1	4,1	4,0	3,6	3,4
Årets udlånsvækst (pct.)	0,5	6,2	11,7	1,7	12,7

NOTE 3

Renteindtægter	2017	2016
Udlån og andre tilgodehavender	62.454	58.510
Obligationer	6.884	7.236
<i>I alt</i>	69.338	65.746

NOTE 4

Renteudgifter	2017	2016
Kreditinstitutter og centralbanker	-162	-110
Indlån og anden gæld	-2.319	-2.509
<i>I alt</i>	-2.481	-2.619

NOTE 5

Gebyrer og provisionsindtægter	2017	2016
Betalingsformidling	1.692	2.251
Garantiprovision	2	2
Øvrige gebyrer og provisioner	4.933	3.198
<i>I alt</i>	6.627	5.451

NOTE 6

Kursreguleringer	2017	2016
Obligationer	-3.277	905
Aktier mv.	959	1.747
Valuta	179	124
<i>I alt</i>	-2.139	2.777

NOTE 7**Udgifter til personale og administration****2017** **2016**

Selskabet har indgået administrationsaftale med PenSam A/S.

Vederlaget til direktion og bestyrelse samt honorar til revision bliver afregnet i henhold til aftale.

Revisionshonorar er oplyst på koncernniveau i PenSam Holding's årsrapport.

Den eksterne revision har i mindre omfang udført skattemæssig rådgivning for banken i forbindelse med genoptagelse af selvangivelse fra tidligere år.

Udgifter til personale og administration, i alt	-58.898	-54.779
Personaleudgifter:		
Lønninger	-14.080	-12.851
Pensioner	-2.178	-2.110
Udgifter til social sikring	-95	-103
<i>I alt</i>	-16.353	-15.064

Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede	23	23
Antal i bestyrelsen	4	4
Antal i direktionen	1	2
Antal væsentlige risikotagere	17	10

Vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere:

Bestyrelse

Bestyrelsesformand Mona Striib*	-72	-72
Næstformand Per Hviid	-60	-71
Sune Visti Petersen	-60	-60
Pernille Thorslund	-60	-60
<i>Honorar i alt</i>	-252	-263

*Bestyrelsesmedlemmets honorar afgives til FOA.

Bestyrelsen aflønnes udelukkende med et fast honorar. Ud over det oplyste honorar ydes et fast honorar til medlemmer af revisionsudvalget. Per Hviid har modtaget 6 t. kr., og Sune Visti Petersen har modtaget 10 t. kr. for perioden 1. januar til 28. februar 2017.

Bestyrelsen har i henhold til lovgivningen efterfølgende besluttet, at der ikke etableres et særskilt revisionsudvalg, efter at revisionsudvalg er ophævet, men at bestyrelsen varetager revisionsudvalgets opgaver.

Som medlem af bestyrelsen i andre selskaber i PenSam gruppen har følgende bestyrelsesmedlemmer modtaget et samlet honorar fra selskaberne: Mona Striib 194 t.kr. (2016: 194 t. kr.) og Per Hviid 80 t.kr. (2016: 19 t.kr.).

NOTE 7 (FORTSAT)**Udgifter til personale og administration****2017** **2016****Direktion**

Torsten Fels

Kontraktligt vederlag -3.168 -3.158

Kontant bonus 0 0

Vederlag i alt -3.168 -3.158

Benny Buchardt Andersen (Indtrådt 1. august 2016 og udtrådt 18. august 2017)

Kontraktligt vederlag -1.997 -1.298

Kontant bonus 0 0

Vederlag i alt -1.997 -1.298

Benny Buchardt Andersen er fratrukket som direktør 18. august 2017. Der er udbetalt løn i fratrædelsesperioden, og derudover er der aftalt en fratrædelsesgodtgørelse. Det samlede beløb udgør 5.503 t. kr.

Helen Kobæk (Udtrådt 31. juli 2016)

Kontraktligt vederlag 0 -2.531

Kontant bonus 0 0

Vederlag i alt 0 -2.531

Direktionen aflønnes af PenSam Liv, og omkostningen fordeles til de øvrige selskaber i PenSam gruppen i henhold til administrationsaftale.

Det omkostningsførte vederlag til direktionen i PenSam Bank udgør 517 t. kr. (2016: 699 t. kr.).

Øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil

Kontraktligt vederlag -18.045 -12.031

Pension -2.966 -1.751

Variabel løn -240 -400

I alt omkostningsført vederlag i PenSam gruppen -21.251 -14.182

PenSam gruppen er forpligtet til at udpege alle medarbejdere, hvis aktiviteter har indflydelse på PenSam Bank's risikoprofil.

En andel af de væsentlige risikotagere er ansat i PenSam A/S, og vederlaget fordeles til de øvrige selskaber i PenSam gruppen og afregnes i henhold til administrationsaftale. I henhold til lønpolitikken udbetales der ikke variabel løn i form af kontant bonus på baggrund af aktiviteter for PenSam Bank.

Samlet variabel løn fordelt på udbetalingsform

Kontant udbetalt -240 0

Udskudt for året 0 -400

Samlet udestående variabel løn

Udestående udskudt variabel løn vedr. tidligere år -160 0

Udbetaling af udskudt variabel løn vedr. tidligere år -240 0

Optjent udskudt variabel løn i året 0 -400

NOTE 8

Skat	2017	2016
Beregnet skat af årets indkomst	1.226	2.574
Ændring i udskudt skat	236	-204
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	23	16
<i>I alt</i>	<i>1.485</i>	<i>2.386</i>
Udskudte skatteaktiver, primo	1.342	5.697
Ændring i udskudt skat	1.540	-4.355
<i>Udskudte skatteaktiver, ultimo</i>	<i>2.882</i>	<i>1.342</i>

Den udskudte skat vedrører forskellen mellem opkrævet og indtægtsført lånesagsgebyr samt fremførbare underskud.

Opgørelse af effektiv skatteprocent		
Selskabsskatteprocent	22,0%	22,0%
Ikke fradragsberettigede omkostninger	5,5%	0,0%
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	0,4%	0,2%
Effektiv skatteprocent	27,9%	22,2%

NOTE 9

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	31.12.2017	31.12.2016
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	80.693	79.831
<i>I alt</i>	<i>80.693</i>	<i>79.831</i>

NOTE 10

Obligationer til dagsværdi	31.12.2017	31.12.2016
Andre realkreditobligationer	336.310	309.033
Statsobligationer	75.577	77.033
<i>I alt</i>	<i>411.887</i>	<i>386.066</i>

Alle obligationer er optaget til dagsværdi.

NOTE 11

Aktiver tilknyttet puljeordninger	31.12.2017	31.12.2016
Kontantindestående	1.548	2.067
Obligationer	19.203	13.210
Aktier	8.881	5.889
Investeringsforeningsandele	19.774	13.409
Andre aktiver	280	328
<i>Aktiver tilknyttet puljeordninger i alt</i>	<i>49.686</i>	<i>34.903</i>

NOTE 12

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	31.12.2017	31.12.2016
Gæld til kreditinstitutter	11.933	9.836
<i>I alt</i>	<i>11.933</i>	<i>9.836</i>

NOTE 13

Indlån og anden gæld	31.12.2017	31.12.2016
På anfordring	899.027	844.737
Særlige indlånsformer	541.299	557.977
<i>I alt</i>	<i>1.440.326</i>	<i>1.402.714</i>

NOTE 14**Aktiekapital**

Aktiekapitalen er ikke opdelt i flere aktieklasser og består af aktier på nominelt 100 kr. eller multipla heraf.

	Antal
Antal aktier	600.000

Selskabet er ejet 100% af PenSam Holding A/S, der har hjemsted i Furesø. Selskabet indgår i PenSam Holding's koncernregnskab.

NOTE 15

Eventualforpligtelser	31.12.2017	31.12.2016
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	36.363	15.677
Øvrige garantier	63.604	35.695
<i>Garantier mv. i alt</i>	<i>99.967</i>	<i>51.372</i>
Andre eventualforpligtelser:		
Opsigelsesvarsel huslejeaftale med PenSam A/S	447	447
Udtrædelsesgodtgørelse ved straksopsigelse af aftale med it-leverandør	43.968	36.525
Øvrige forpligtelser	4.915	4.776
<i>Andre forpligtelser, i alt</i>	<i>49.330</i>	<i>41.748</i>
I forbindelse med deltagelse i clearingen er der til sikkerhed deponeret obligationer i Danmarks Nationalbank til en kursværdi på	69.466	67.365

Værdien er opgjort eksklusiv udtrukket beholdning.

PenSam Holding A/S's sambeskattede selskaber hæfter solidarisk for skat af den sambeskattede indkomst mv. Det samlede beløb fremgår af årsrapporten for PenSam Holding A/S, der er administrationselskab i forhold til sambeskatningen.

Banken har ikke påtaget sig kautions-, garanti- eller andre forpligtelser ud over de i regnskabet anførte.

NOTE 16

Kapitalforhold	31.12.2017	31.12.2016
Egentlig kernekapital		
Aktiekapital	60.000	60.000
Overført overskud tidligere år	194.306	190.808
Egentlig kernekapital før fradrag	254.306	250.808
Frdrag i egentlige kernekapitalposter		
Foreslået udbytte	1.320	345
Årets underskud	0	0
Øvrige fradrag	0	0
<i>Kapitalgrundlag</i>	<i>252.986</i>	<i>250.463</i>
PenSam Bank A/S har ikke hybrid- eller supplerende kapital.		
Samlet risikoeksponering i alt heraf:	1.294.675	1.256.336
Kreditrisiko	1.030.589	990.705
Markedsrisiko	139.792	146.366
Operationel risiko	124.294	119.265
Kapitalgrundlagskrav 8% af samlet risikoeksponering	103.574	100.507
Kapitalprocent	19,5	19,9

NOTE 17

Individuelle nedskrivninger på udlån	31.12.2017	31.12.2016
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån	18.381	17.787
Bevægelser i året:		
Nedskrivninger i årets løb	7.594	6.464
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret	-3.573	-3.795
Endeligt tabt (afskrevet), tidligere individuelt nedskrevet	-873	-2.075
<i>Akkumulerede nedskrivninger, ultimo på udlån</i>	<i>21.529</i>	<i>18.381</i>
Summen af udlån, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger (opgjort før nedskrivninger)	28.670	25.355
Gruppevise nedskrivninger på udlån	31.12.2017	31.12.2016
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser, primo på udlån	3.246	2.910
Nedskrivninger i årets løb	2.360	963
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret	2 1,5	
<i>Akkumulerede nedskrivninger, ultimo på udlån</i>	<i>3.624</i>	<i>3.246</i>
Summen af udlån, hvorpå der er foretaget gruppevise nedskrivninger (opgjort før nedskrivninger)	320.100	310.216
Endeligt tabt (afskrevet) på udlån	31.12.2017	31.12.2016
Endeligt tabt (afskrevet), ikke tidligere individuelt nedskrevet/hensat	373	316
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	411	402
I Indgået på tidligere afskrevne fordringer er der indeholdt 242 t. kr. som rentereduktion på nedskrevne udlån.		
Objektiv indikation for nedskrivning	31.12.2017	31.12.2016
Udlån som indgår i balancen med en større værdi end 0, og hvor der er indtruffet objektiv indikation for nedskrivning før nedskrivning	42.071	41.380
Udlån som indgår i balancen med en større værdi end 0, og hvor der er indtruffet objektiv indikation for nedskrivning efter nedskrivning	35.969	35.232

NOTE 18

Løbetidsfordeling efter restløbetid	31.12.2017	31.12.2016
Anfordringstilgodehavender	80.693	79.831
<i>I alt</i>	<i>80.693</i>	<i>79.831</i>
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris:		
På anfordring	12.401	7.851
Til og med 3 måneder	40.184	35.316
Over 3 måneder og til og med 1 år	112.306	109.931
Over 1 år og til og med 5 år	431.879	428.330
Over 5 år	446.746	456.699
<i>I alt</i>	<i>1.043.516</i>	<i>1.038.127</i>
Udskudte skatteaktiver		
Over 1 år	1.106	1.342
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		
Anfordringsgæld	11.933	9.836
<i>I alt</i>	<i>11.933</i>	<i>9.836</i>
Indlån		
På anfordring	1.009.385	953.878
Indlån med opsigelsesvarsel		
Til og med 3 måneder	15.058	17.860
Over 3 måneder og til og med 1 år	44.888	45.358
Over 1 år og til og med 5 år	141.348	148.479
Over 5 år	229.647	237.139
<i>I alt</i>	<i>1.440.326</i>	<i>1.402.714</i>

NOTE 19

Kreditrisiko på udlån og garantidebitorer	31.12.2017	31.12.2016
Fordelt på sektorer og brancher i %:		
Offentlige myndigheder	0,0%	0,0%
Erhverv:		
Landbrug, jagt, skovbrug, fiskeri	0,0%	0,0%
Industri og råstofindvinding	0,0%	0,0%
Bygge- og anlæg	0,0%	0,0%
Handel	0,0%	0,0%
Transport, hoteller og restauranter	0,0%	0,0%
Information og kommunikation	0,0%	0,0%
Finansiering og forsikring	0,0%	0,0%
Øvrige erhverv	0,1%	0,1%
Erhverv i alt	0,1%	0,1%
Private	99,9%	99,9%
<i>I alt</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>

NOTE 20

Nærtstående parter

Nærtstående parter, som har bestemmende indflydelse er:

- PenSam Holding A/S, Furesø, der ejer 100% af aktiekapitalen.

Nærtstående parter, som har betydelig indflydelse er:

- FOA, via ejerskab af PenSam Holding A/S.
- Bestyrelsesmedlemmer i PenSam Bank A/S. Bestyrelsen fastlægger forretningsmodellen og den overordnede strategi for selskabet.
- Direktionen i PenSam Bank A/S. Direktionen varetager den daglige drift.

Andre nærtstående parter er:

- Pensionskassen PenSam, har betydelig indflydelse i PenSam Holding A/S.
- PenSam Liv forsikringsaktieselskab, er søsterselskab.
- PenSam Forsikring A/S, er søsterselskab.
- PenSam A/S, er søsterselskab.

Der har ikke været andre transaktioner med bestyrelse og direktion end vederlag, jf. note 7.

PenSam gruppen anvender PenSam Bank som bankforbindelse i beskeden omfang.

PenSam A/S varetager administrative opgaver for PenSam Bank. I henhold til administrationsaftale afregnes til fastpris opgjort på markedsbaserede vilkår.

De administrative opgaver omfatter pensionsadministration, formueforvaltning samt øvrig administration for selskaberne i PenSam gruppen.

Øvrige koncerninterne transaktioner, så som handel med værdipapirer og nogle produktspecifikke aftaler mellem de juridiske enheder, sker ligeledes på markedsbaserede vilkår.

Ydelser i henhold til administrationsaftale samt mellemværende:

	2017	2016
Omkostninger, i alt	-58.898	-54.779
Tilgodehavender, i alt	3.567	2.202
Gæld, i alt	0	0

Note 21

Risikooplysninger

Risikostyring og væsentligste risici

Bestyrelsen i PenSam Bank vurderer løbende bankens overordnede risici og de væsentligste individuelle risikoområder. Bestyrelsen vedtager politikker og retningslinjer for de væsentligste risikoområder, som sikrer sammenhæng mellem de finansielle mål og midler. Den overordnede politik for risikostyring er et centralt element i bankens risikostyringssystem, idet det ønskede risikoniveau fastlagt i politikken fordeles ud på de forskellige typer af risici, som banken er udsat for.

PenSam Bank har outsourcet udførelse af risikostyringen til en selvstændig risikostyringsfunktion i PenSam A/S. Denne risikostyringsfunktion har ansvaret for alle risikoområder i banken; herunder ansvar for kapital- og solvensforhold. Risikostyringsfunktionen i PenSam A/S er ansvarlig for risikoreportering til bankens ledelse.

De væsentligste risici i PenSam Bank vedrører kreditrisiko, markedsrisiko, likviditets- og fundingrisici samt operationelle risici.

Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for, at en modpart misligholder sine finansielle forpligtelser som følge af manglende evne eller vilje. Banken er en privatkundebank, og den generelle kreditrisiko er ikke påvirket af enkelte større kundeforhold.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tab i forbindelse med ændringer i værdien af aktiver eller forpligtelser som følge af ændrede markedsforhold. De væsentligste markedsrisici kan henføres til udsving i værdien af bankens investeringsaktiver på grund af ændringer i renteniveauet.

Likviditets- og fundingrisici

Likviditets- og fundingrisiko er risikoen for, at manglende likviditet eller finansiering medfører stigninger i finansieringsomkostningerne, at banken ikke kan nå sine mål, eller at banken ultimativt ikke kan møde sine forfaldne forpligtelser. Banken har et relativt

stort indlånsoverskud og en simpel finansieringsstruktur bestående af egenkapital samt pensions- og anfordringsindskud fra privatkunder.

Operationelle risici

Operationelle risici er defineret som tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl, eller som følge af eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.